

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Optymizm	13
1. Psychologia pozytywna – ku optymizmowi	13
1.1. Wybrane koncepcje optymizmu	14
1.1.1. Koncepcja Scheiera-Carvera	14
1.1.2. Koncepcja Seligmana	15
1.1.3. Natura optymizmu według Czapińskiego	18
1.2. Obszar znaczeniowy pojęcia optymizmu według wybranych koncepcji	19
2. Źródła optymizmu	20
2.1. Biologiczne podstawy optymizmu	21
2.1. Optymizm a czynniki demograficzne	23
2.3. Optymizm a zdrowie	27
3. Zasoby psychiczne powiązane z optymizmem	30
3.1. Nadzieja	30
3.2. Poczucie sprawstwa, własnej skuteczności i umiejscowienie kontroli ...	32
3.3. Szczęście	34
3.4. Odporność	36
3.5. Prężność (<i>resilience</i>)	38
3.6. Poczucie koherencji	39
4. Zyski i straty płynące z optymizmu/pesymizmu	39
4.1. Pozytywne skutki optymizmu	40
4.2. Negatywne skutki optymizmu	40
4.3. Pozytywne skutki pesymizmu	42
Rozdział II. Optymizm a radzenie sobie ze stresem	43
1. Stres – znaczenie pojęcia, ewolucja jego rozumienia	43
1.1. Psychologiczne ujęcia stresu	43
1.2. Cechy sytuacji a reakcja stresowa	46

2. Radzenie sobie ze stresem – analiza teoretyczna	50
2.1. Wybrane modele radzenia sobie ze stresem	51
2.2. Indywidualne różnice a strategie radzenia sobie ze stresem	56
2.2.1. Procesy radzenia sobie ze stresem a osobowość	57
3. Radzenie sobie ze stresem a optymizm	59
3.1. Dynamika reagowania na stres a optymizm	59
3.2. Zaangażowanie w sytuację stresową a optymizm	60
3.3. Wybór strategii radzenia sobie ze stresem a optymizm	61
3.4. Wsparcie społeczne, radzenie sobie ze stresem a optymizm	63
Rozdział III. Rodzina – środowisko rozwoju, obszar wzajemnych wpływów.	
Optymizm rodziców a rozwój dziecka	65
1. Rodzina jako system	65
2. Rodzina jako środowisko rozwoju małego dziecka	67
2.1. Przywiązanie jako fundament pozytywnego nastawienia do życia	68
2.2. Rodzice a rozwój dziecka	69
2.3. Zewnętrzny kontekst życia rodziny	72
3. Rodzice wobec macierzyństwa lub ojcostwa	75
3.1. Urodzenie dziecka jako sytuacja krytyczna	75
3.2. Rodzicielstwo jako szansa i ryzyko rozwojowe	80
Rozdział IV. Rodzice dzieci z mózgowym porażeniem	83
1. Stres rodzicielski w sytuacji wychowywania dzieci z niepełnosprawnością	83
1.1. Czynniki związane z funkcjonowaniem dziecka	85
1.2. Czynniki związane z funkcjonowaniem rodziców	89
1.3. Czynniki kontekstowe	89
2. Diagnoza mpd – reakcja rodziców	91
3. Adaptacja do mpd	95
3.1. Modele adaptacji do zaburzenia	96
3.2. Dziecko przeżywające mpd	98
4. Optymizm rodziców – niepełnosprawność dziecka	105
4.1. Optymizm rodziców a radzenie sobie z niepełnosprawnością dziecka ...	106
4.2. Optymizm rodziców a kontekst rozwoju dziecka z niepełnosprawnością	108
4.2.1. Optymizm jako bufor w sytuacji niepełnosprawności dziecięcej ...	109
4.2.2. Model radzenia sobie z niepełnosprawnością dzieci przez rodziców	
w zależności od poziomu ich optymizmu	113
Rozdział V. Metodologiczne podstawy badań własnych	115
1. Uzasadnienie podjęcia projektu badawczego	115
2. Cele badań	116
3. Problemy i hipotezy badawcze	118
4. Zmienne i układ zmiennych	121

5. Operacjonalizacja zmiennych	122
5.1. Główne zmienne związane z funkcjonowaniem matek	122
5.2. Zmienne dotyczące dzieci	126
6. Badana populacja	129
7. Schemat badań	130
8. Obliczenia statystyczne	130
Rozdział VI. Wyniki badań i płynące z nich wnioski	131
1. Związek między występowaniem mpd u dzieci a poziomem optymizmu matek	131
1.1. Wyniki badań	131
1.2. Dyskusja	134
2. Związek między występowaniem mpd u dzieci i ich wybranymi cechami a poziomem optymizmu matek	136
2.1. Wyniki badań	136
2.1.1. Związek między poziomem niepełnosprawności ruchowej dzieci a poziomem optymizmu matek	136
2.1.2. Związek między poziomem rozwoju psychoruchowego dzieci a poziomem optymizmu matek	137
2.1.3. Związek między występowaniem i natężeniem zaburzeń towarzyszących u dzieci a poziomem optymizmu matek	142
2.2. Dyskusja	145
3. Dynamika optymizmu/pesymizmu u matek dzieci z mpd w przebiegu rozwoju dzieci	147
3.1. Wyniki badań	147
3.2. Dyskusja	148
4. Związek między sposobem postrzegania sytuacji przez matki dzieci z mpd a poziomem ich optymizmu	151
4.1. Wyniki badań dotyczących optymizmu rodzicielskiego i dyspozycyjnego matek dzieci z mpd	151
4.1.1. Związek między optymizmem rodzicielskim a optymizmem matek dzieci z mpd	151
4.1.2. Związek między optymizmem a personalizacją powodzenia i niepowodzenia	152
4.1.3. Związek pomiędzy optymizmem a stałością powodzenia i niepowodzenia	153
4.1.4. Związek między optymizmem a zasięgiem powodzenia i niepowodzenia	154
4.1.5. Dyskusja	155
4.2. Związek między poziomem satysfakcji z małżeństwa a poziomem optymizmu matek	158
4.2.1. Dyskusja	158

4.3. Związek między optymizmem a radzeniem sobie ze stresem u matek dzieci z mpd	160
4.3.1. Dyskusja	163
5. Związek między czynnikami demograficznymi a poziomem optymizmu u matek dzieci z mpd	165
5.1. Wyniki badań	166
5.2. Dyskusja	166
6. Wnioski z badań	168
7. Propozycja wspomagania matek dzieci z mózgowym porażeniem	170
7.1. Uzasadnienie propozycji pracy grupowej	171
7.2. Czynniki „leczące” w pracy grupowej	173
7.3. Grupa rozwojowa dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością	174
Zakończenie	179
Aneks	181
Bibliografia	188
Optimism as a Factor that Facilitates Coping with Stress Among Mothers of Children with Cerebral Palsy (S u m m a r y)	209